

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Leven zonder geheimen

Ken Hem in al uw wegen

Spreuken 3:6a

De keur op gouden of zilveren voorwerpen is waarmerk van echtheid. Het 'de Heere kennen in al uw wegen' is als zo'n keur. Het waarmerk van de echtheid, de waarachtigheid van geestelijk leven. Zonder deze keur is het vals, onecht, klatergoud.

't Moet dwaling genoemd worden iets anders als de keur te beschouwen. Henoch wandelde met God. Dat is precies hetzelfde als: Henoch kende de Heere in al Zijn wegen. Al wandelende besprak hij met God zijn wegen.

Dat is nu het werk dat de Heilige Geest doet. Het kind naast de Vader, aan de hand van de Vader op de smalle weg die ten leven leidt, pratend, sprekend, alles bekendmakend. Geen geheimen, niets verbergend, niets onttrekkend.

Het is de eer van het christelijk leven de Heere in alle wegen te kennen. Neem deze eer weg en er blijft over of een kerkmens, een godsdienstige als pure wereldling of een onzuivere, een verwerelde christen.

Het grondprincipe van de Gode-vijandige wereld is God buiten de wegen te houden. Wereldgelijkvormigheid is niet anders dan geheel of gedeeltelijk naar dit beginsel leven.

Dit kenmerkt de brede-weg-bewandelers, waarvan het einde is het eeuwige verderf.

Daarom krijgt dit Godswoord 'ken Hem in al uwe wegen' zoveel klem. Juist vandaag.

Gods Woord wordt er almeer buiten gehouden en er buiten gesloten. Ken Hem in al uwe wegen. Hij, uw Schepper en uw Formeerder beveelt dat. Ken Hem in al uw wegen. De wegen die u gaat met uw voeten, met uw handen, met uw oren, met uw ogen, met uw mond en met uw hart. De wegen van huwelijkskeuze en huwelijksleven. De wegen van kerkgang en van kerkkeuze, van schoolkeuze en van krantkeuze. Zelfs de weg in het modemagazijn en in de kapperszaak. Neen, de Heere komt niet met allerlei

geboden en verboden, met lasten te zwaar om te dragen. Dat doen de mensen. Wetticisten.

Zijn juk is zacht en Zijn last is licht. Hij gebiedt u slechts Hem in al uw wegen te kennen. Laat u niets aanpraten door stemmen in u of rond u. Die mooipraters zijn er in getal als de duivelen: legio. Men murmelt van deze tijd en van tijdgebondenheid. Daarachter zit alleen de helse verzoeking om God buiten de wegen te houden, en dat is het kenmerk van de Gode-vijandige wereld. Om dan met deze wereld in het helse vuur geworpen te worden.

De Heere dringt aan met Zijn eis. Hij is een bewogen God. Hij lokt en Hij nodigt vanwege Zijn liefdevolle ontferming en barmhartigheid: ken Mij in al uwe wegen.

Dat moet -, zullen onze wegen geen doodlopende wegen zijn. Dat mag, want de Heere is genadig gezind jegens zondaren die zich van huis-uit keren, een iegelijk naar eigen weg.

Dat kan -, omdat Jezus Christus door Zijn kruisverdienste geworden is de Weg. Om Hem en in Hem wandelen met God.

Hem kennen in al mijn wegen. - Welk een rijkdom, welk een vreugde! Samen met Hem. Aan de hand van de Vader, van mijn Vader.

Geen geheimen meer voor Hem.

Net als een klein kind. Als ge niet wordt als een kindeke....

Daar naast Hem loopt een kind met tranen in de ogen omdat het in zichzelf vindt de oorzaak van zoveel geestelijke duisternis: de Heere zo dikwijls nog weer buiten de wegen te houden. Een kind dat vertelt van eigenwijsheid, eigennut, eigenwilligheid, van afkerigheid en wederspanning, van zondigen tegen zoveel liefde. Maar dan ook een Vader Die geen geheimen meer heeft. Een Vader Die de verborgenheden van de eeuwige verkiezing, van de eeuwige liefde van Zijn Vaderhart openbaart.

Leven zonder geheimen - door God gewild - door God bewerkt.

Het rijkste leven. Wandelen in het vrolijk levenslicht. En dan straks: en hij was niet meer, want God nam hem op. Al sprekend de Godsstad in: het Vaderhuis.

Daar valt de eis 'ken Hem in al uw wegen' weg. Daar de grootste vanzelfsheid.

Daar alleen maar kind.

P. van Zonneveld

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie geplaatst van ds. P. van Zonneveld over Spreuken 3:6a "Ken Hem in al uw wegen." Ds. J.M.J. Kieviet vervolgt zijn serie over over "De verzegeling met de Heilige Geest" Ds. P. Roos schrijft naar aanleiding van de Catechismus over de bekering. Ds. P. den Butter publiceert een derde artikel over "woorden van Agur." Ds. M.C. Tanis schrijft over 2 Tim. 1:7 "Laat Gods gave leiden tot niet schamen." en hij levert een bijdrage onder de titel "Een herinnering" Ds. K. Hoefnagel verzorgt onder de titel "God is liefde" de vragenrubriek. Uit het gedachtegoed van Boston is geput voor een vijfde artikel over de bekering. Ook is opgenomen een bijdrage over "Tongentaal" n.a.w. van het boek van Dr. W. van Vlastuin "Profetie en tongentaal."

Ontmoetingsdag Urk

D.V. zaterdag 15 september. Sprekers: ds. K. Hoefnagel, ds. P. den Butter, ds. J.M.J. Kieviet en ds. P. Roos.

Verschijsning volgend nr.

Het volgende nummer van ons blad zal in verband met de zomertijd D.V. donderdag 6 september verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 30 augustus. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

LAAT GODS GAVE LEIDEN TOT HET NIET SCHAMEN

2 Tim. 1:7

Paulus heeft Timotheüs gewezen op de ontvangen gave van de Heere. Er moet gedacht worden aan het ambt, de ambtsuitoefening van herder en leraar. Timotheüs had evenals Paulus een Goddelijke roeping ontvangen. De oplegging van de handen was een bevestiging en versterking van die gave. In de Naam van de Heere waren openlijk de handen op hem gelegd om hem te verzekeren dat Timotheüs alle bekwaamheid van de Heere zou ontvangen om zijn dienstwerk te kunnen doen. Paulus was bij dat plechtig uur betrokken geweest. Nu herinnert Paulus Timotheüs aan dat uur, waar de Heere achter staat. Timotheüs! Denk aan wat er gebeurd is en wat ik mocht doen. Paulus weet hoe het op een bepaald moment gesteld kan zijn met een dienaar. Tegenkanting, eigen machteloosheid, niet te kunnen voldoen aan de plichten die opgedragen zijn. Eigen zwakte kan spreken. Ingevingen van de boze kunnen zo fel en sterk zijn. De satan wijst op sprekende feiten, waardoor de gedachte aan de zinloosheid van het werk kan gekweekt worden. Zo kan ook de tijdgeest met al de gevolgen en eigen jonkheid, het niet op kunnen tegen toestanden in de gemeente van Efeze,

Timotheüs de moed benemen. Dit alles is Paulus niet vreemd. De werkelijkheid van alle dag staat Paulus steeds voor ogen, alsook wat er in het hart kan omgaan. Welk een les voor vandaag. Wordt erbij geleefd? Vanuit die werkelijkheid kunnen anderen gezegend worden. Tenminste als men kent wat Paulus en Timotheüs hadden ontvangen. Vandaar dat Paulus met overtuiging schrijft aan Timotheüs: wat God de Heere gegeven heeft (2 Tim. 1:7a). Niets hebben we van onszelf. We zijn door de zonde het beeld Gods kwijtgeraakt. Maar door genade wordt de herstellende genade van de Heere gekend. Een zondaar wordt profeet, priester en koning. Door de bijzondere genade wordt men zelfs gezalfd om in de dienst van de Heere te staan. Zo was het toen en zo mag dat ook vandaag zijn. Met overtuiging wijst Paulus Timotheüs op de bijzondere genade, de genadekracht voor en tijdens de dienst. Vandaar dat geleefd dient te worden bij het geschenk van de Heere. Die gave is levendig en krachtig. Daardoor is er ook de christelijke geloofshouding. Moedig zijn als een leeuw. Vervuld met liefde en beheerst door gematigdheid, dat is zelfbeheersing. Maar dit laatste heeft niets te maken met teruggetrokkenheid of lafheid. Zulke ambtsdragers, predikanten, kunnen er zijn. In zijn commentaar schrijft Calvijn: er zijn dienaren die niets voor de verdediging van de waarheid durven ondernemen. Ze zijn vreesachtig of lafhartig. Zij worden volstrekt niet bestuurd door de Geest, door welke de slaven van Christus geregeerd worden. Waaruit volgt dat er heden ten dage zeer weinigen zijn van hen die de titel van dienaren dragen, die het rechte kenmerk der beproefdheid hebben, vandaar dat in hun dienst niets van de majesteit Gods wordt gezien. De genadegave Gods behoort krachtig te zijn en moet uitblinken door het Koningschap van Christus. Bezinning en aansporing zijn vandaag onmisbaar. Anders zegt de Heere: gij hebt de naam dat gij leeft maar gij zijt dood. Zo dient ook in de gemeente en op een kerkelijke vergadering bemerkt te worden in woord en daad waar we staan. Waarvoor we staan. In de branding van de tijd is het hard nodig. Gods knechten moeten staat naar de aangording en de stuwende, verlichtende kracht van Gods Geest. Bijzonder de gezinnen moeten dit bij de dienaren van het Woord kunnen zien en bemerken. Men is met zijn titel niet klaar voor de Heere en de gemeente. We zijn niet klaar met een etiket of een identiteit. De beleving van wat de Heere in Zijn Woord aangeeft is van het

hoogste belang. Daardoor gedreven moeten we voorgangers willen zijn en voorstanders van de waarheid die naar de Godzaligheid is. In gebondenheid aan wat het voorgeslacht ons voorhield. In dit verband schrijft Paulus: schaam u dan niet voor het getuigenis dat Jezus Christus Zelf heeft gegeven. Hij heeft de zaligheid verdiend. Door Zich niet te schamen voor Kajafas, voor de rechter Pilatus, en hangend aan het kruis. Jezus Christus heeft Zijn getuigen in woord en daad met Zijn bloed bezegeld. Voor de getuigende Christus mag men zich niet schamen hoe de instelling of opstelling van mensen, zelfs van theologen, ook is. Aan zijn woord voegt Paulus zichzelf erbij. Voldeed Timotheüs aan zijn opdracht, dan zou er over Paulus gesproken worden. Men wist van Timotheüs' verbondenheid en medewerking. Men hoorde aan de woorden van Timotheüs dat hij zich één wist met Paulus. Nu kan er over de gevangenschap van Paulus verschillend gedacht en gesproken worden. Paulus had zich immers ook beroepen op de keizer? Timotheüs, hoe er ook gesproken of gedacht wordt: ik ben een gevangene van Christus. Ik ben geen misdadiger. Ik zit niet gevangen omdat ik kwaad gedaan heb, maar omdat ik een volgeling van Christus, een belijder ben. Ik schaam mij het evangelie van Christus niet. Houd dit vast! Om Christus onderga ik alles, ook wat nog komt. Wees ook jij bereid om voor Hem en Zijn evangelie te lijden. Je kunt alles doorstaan en je opdracht wordt volbracht door de kracht van de Heere. Wie vandaag deze weg wil gaan, heeft het niet gemakkelijk, maar tot bemoediging en aansporing moet gezegd worden dat het Israëls God is Die sterkte en krachten geeft. Psalm 68:36. De Heere geeft de moeden kracht en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien die geen krachten heeft. Jes. 40:29. De rechterhand des Heeren doet krachtige daden. Die ondervinding leidt tot het belijden: ik zal niet sterfen maar leven en ik zal de werken des Heeren vertellen (Psalm 118:19). Dit nu werd ook gehoord vanuit de dodencel. Die woorden gelden ook nu. Hebben we er behoefte aan in onze losgeslagen tijd? Of zwijgen we? Ter wille van? Het is te vrezen dat dit al meer toeneemt. In het gewone leven wordt gezegd de kool en de geit sparen. Maar wordt bemerkt waar wij staan en waarvoor wij staan? De huid kan zo gehangen worden naar de wind. Of de houding van Eli kan er zijn. Nu moet niet gedacht worden aan actie voeren of het laten horen van kreten. Maar het gaat om het staan voor het volle Woord Gods. Beleden in hartelijke verbondenheid aan de vaders. Wanneer dit het geval is, komt er lijden. Verdrukking om het evangelie. De refor-

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,
2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting
Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar. Advertenties € 0,38 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

mator Calvijn heeft het gekend. Hij wist van het lijden om het evangelie. Maar ook van bevrijding en overwinning. Van daar dat hij met nadruk heeft gezegd: God zal aanwezig zijn als de Bevrijder. Door Wiens kracht wij overwinnaar zullen zijn. Welk een bemoedigend, moed-

gevend woord in het strijdperk van het leven of in een leven van vereenzaming om het houvast aan het volle evangelie van Jezus Christus.

M.C. Tanis

DE BEKERING (5)

De duivel werkt altijd op uitstel aan als het gaat om de bekering. Hij probeert een mens wijs te maken dat hij de tijd nog heeft. Nu ik dit opschrijf moet ik denken aan een uitspraak van wijlen prof. Van der Schuit. Hij zei: Wij hebben de tijd niet, maar de tijd heeft ons. Gods Woord spreekt niet over uitstel. De Bijbel spreekt over "heden." We lezen in Psalm 95: "Heden, zo gij Zijn stem hoort, verhardt uw hart niet."

Uitstel van bekering

Boston schrijft dat het uitstel van bekering zijn tienduizenden doodt. Boston gaat hierbij uit van Spreuken 6:10 en 11 "Een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens, al nederliggende; zo zal uw armoede u overkomen als een wandelaar, en uw gebrek als een gewapend man." Hier worden mensen getekend die lui zijn als het gaat om de eeuwige belangen. De lui zondaar hunkert naar uitstel. Hoewel hij zich in een toestand bevindt waarin hij niet zou durven sterven, wil hij de bekering toch uitstellen. We lezen op blz. 157 "Hij is helemaal niet van plan om nooit wakker te worden of zich nooit te bekeren, maar hij wil er alleen niet aan denken om het nu te doen." De luiaard denkt er niet aan dat zijn leven maar kort is vergeleken met de eeuwigheid. De luiaard verlangt naar slaap of sluimering of een weinig handvouwens al nederliggende.

Uitstel is gevaarlijk, vooral als het gaat om eeuwige zaken. Het gevolg van uitstel is dat de mens ten onder gaat. De tekst spreekt over armoede en gebrek. De luiaard is dwazer dan de mieren die voorraad aanleggen in de zomer voordat de winter komt.

De levenstijd is de zomertijd, de dood betekent het begin van de wintertijd. Voor de luiaard komt de ondergang snel dichterbij, vaak voordat hij zich ervan bewust is.

De liefde tot de luiheid brengt de eeuwige ondergang.

Er zijn mensen die niet besloten hebben zich nooit te bekeren of zich nooit in te spannen voor de zaligheid, maar zij willen het alleen nu niet doen, zij willen het uitstellen.

Oorzaken van uitstel

De satan wil dat de zondaar de bekering uitstelt. Zo stelde Felix de bekering uit. We lezen in Hand. 24 dat Felix zeer bevreesd werd toen Paulus sprak over rechtvaardigheid, matigheid en het toekomstige oordeel. Want hij zei tot Paulus: Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen. De satan wil een mens wijs maken dat het te vroeg is om zich te bekeren of dat het daarvoor te laat is.

Ook de zorgen van de wereld veroorzaken uitstel van de bekering. De zorgvuldigheden van dit leven, de rijkdom van deze wereld en de wellusten van het vlees brengen uitstel met zich mee. De duivel gunt een mens geen tijd om rustig na te denken over de dingen van de eeuwigheid. Zij hebben zoveel aan hun hoofd, dat zij daar niet aan toe komen. De duivel jaagt een mens door het leven heen. Wie heeft het niet druk in onze tijd? We worden voortgejaagd door dit leven totdat de levensdraad wordt afgesneden. Mag u tijd nemen voor het ene nodige? Mag u tijd nemen om Gods Woord te lezen, te overdenken, te bemediteren?

De gevallen mens houdt van vleselijk gemak. Hij wil niet werken, strijden en worstelen.

Uit liefde tot de zonden wordt de bekering uitgesteld. Zonden zijn te vergelijken met goede vrienden, waar de zondaar geen afscheid van wil nemen.

De zondaar heeft een afkeer van heiligheid. Ook dat is een oorzaak van uitstel van de bekering. Door uitstel wordt bekering niet makkelijker. De zonde krijgt hoe langer hoe meer kracht en het wordt des te moeilijker ertegen te gaan strijden.

Uitstel van bekering wordt ook veroorzaakt door de gedachte dat er nog tijd genoeg komt om zich te bekeren. De rijke man dacht ook dat hij nog vele jaren kreeg, maar hij beleefde niet eens meer de volgende dag. Hoop op een lang leven heeft veel mensen naar de ondergang gebracht.

Soms wordt gedacht dat het een gemakkelijke zaak is zich te bekeren, wat tot uitstel leidt. Als het immers zo gemakkelijk is, hoeft je er geen haast mee te maken.

De Bijbel spreekt echter over een enge poort en over een smalle weg. De rechtvaardige wordt nauwelijks zalig. Vanuit God is het zeker en vast, maar in de beleving van de mens is het inderdaad een enge poort en een smalle weg.

Het Woord van God staat niet toe dat de bekering wordt uitgesteld. Uitstel leidt onherroepelijk tot de ondergang. Van nature liggen we onder Gods toorn. Het is heel gevaarlijk te blijven leven onder Gods toorn. Niemand is zo dwaas in een huis te blijven dat op instorten staat. Maar velen zijn wel zo dwaas om voort te leven in vijandschap met God. Elke zonde die gedaan wordt versterkt de vijandschap tegen God. Er is maar één stap tussen zo'n mens en de dood. Mensen die hun bekering uitstellen zijn zelfvernietigers, zelfmoordenaars. Zij zijn in die zin overtreders van het gebod: Gij zult niet doodslaan. Er zijn veel mensen die besloten hebben om zich te bekeren, maar de dood wachtte niet totdat zij er de tijd voor namen. De satan probeert zo veel mogelijk redenen voor uitstel voor te spiegelen. Elk nieuw uitstel brengt immers dichterbij de eeuwige ondergang. Mensen die het Evangelie horen en de bekering uitstellen zijn te beklagen. Zij zijn te vergelijken met mensen die op sterven liggen. De arts biedt hun een geneesmiddel aan, maar zij stellen het innemen ervan uit. Mensen die de bekering uitstellen kennen de waarde van hun kostbare ziel niet. Wat baat het een mens zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade zijner ziel? Ook kennen zij de waarde van Christus niet. Tevens kennen zij de waarde van de kostbare tijd niet. De tijd wordt immers verspilld. Het gewicht van de toorn van God kennen zij niet. Het wordt niet beseft hoe vreselijk het is te vallen in de handen van de levende God. Zij zien niet hoe haastig de ondergang nadert. Zij zijn als mensen die slapen in een lek schip. Zij zien niet hoe dichtbij de vernietiging kan zijn. De mensen uit de tijd van Noach zagen dat ook niet en zijn omgekomen.

Uitstel bij Gods kinderen

Er is sprake van overblijvende luiheid in het leven van Gods kinderen. Er wordt lang niet altijd geleefd in de beoefening van het geloof. Door traagheid wordt bekering hiervan uitgesteld. Denk aan de bruid uit het Hooglied die de Bruidgom aan de deur liet staan. Er kan sprake zijn van een toegeven aan boezemzonden waardoor de gemeenschap met God verhinderd wordt. Dat doet veel schade aan de ziel. We lezen op blz. 176 "Zij nemen zich dan ook vaak voor om het mes op de keel van die zonden te zetten, maar trekken hun hand steeds weer terug." Soms wordt het doen van plichten uitgesteld. Soms is er te weinig

voorbereiding op de eeuwigheid. Ook de wijze maagden gingen sluimeren en vielen in slaap. Zo komt er in geestelijk opzicht armoede en gebrek. De luie ziel zal honger lijden. Het gebed zinkt in. Het geestelijke leven kwijnt. Gods Woord lijkt al minder te spreken. De prediking laat steeds minder na. Er dient gestreden te worden tegen de zonden. Dagelijkse bekering is nodig. De ziel die in Christus is, zal zeker zalig gemaakt worden, maar als door vuur heen.

Jonge zondaren

Julie leven onder de toorn van God en toch blijven jullie in Sodom. Je stelt je bekering uit en gaat door in de zonden. Waarom stel je de bekering uit? Je denkt misschien dat je nog tijd genoeg hebt. Of denk je dat bekering bij oude mensen hoort? Het is niet zo dat jongeren meer vrijheid hebben om te zondigen dan ouderen. God zal om alle dingen in het gericht doen komen. Je zult reenschap moeten afleggen van je woorden en daden. Je weet niet of je oud zult worden. Op het kerkhof liggen ook veel jonge mensen. Wie heeft er recht op jou? Wie heeft er recht op je jeugd en op je kracht? Dat is de Heere. Hij zegt het in Zijn Woord: En gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap. Satan wil je in zijn greep houden. God eist de eerste en de beste vruchten, het eerste van je dagen. Het eerste en beste mag niet toegewijd worden aan de zonden en de satan. Als je de Heere jong mag dienen bewaart dat voor veel wroeging over begane zonden. De harten van jonge mensen worden het gemakkelijkst bewogen. Zij zitten nog niet zo vast in de zonde als oude zondaren. Wie jong bekeerd wordt, kan de Heere lang dienen in het leven. God beveelt je je direct te bekeren. Wie dit uitstelt, brengt zijn ziel in gevaar. Het is onzeker wanneer je levensdraad wordt afgesneden. Geloof de satan niet die zegt dat er geen plezier in de godsdienst is. We lezen op blz. 183 "Er is een zoetheid in de godsdienst die duizend keer meer te waarderen is boven alle plezier en ijdelheden die de jeugd trekt."

Middelbare leeftijd

Waarom stelt u uw bekering uit? Waarom houdt u zich er niet mee bezig waar u zult zijn in de eeuwigheid? Waarom bereidt u zich niet voor op de eeuwigheid? Hebt u het te druk? Hebt u er nu geen tijd voor? U weet niet of u oud zult worden. U weet niet of u morgen wakker zult worden. Waarom vindt u de dingen van deze wereld belangrijker dan de eeuwigheid? Het heden der genade kan zo voorbij zijn. Wordt het niet hoog tijd u druk te maken over de dingen van de eeuwigheid? Vindt u de wereld belang-

rijker dan Christus? U hebt uw jeugd doorgebracht in de ijdelheid. Hoe lang denkt u nog te wachten met de bekeering? Wilt u pas afstand nemen van zonden als u ze niet meer bedrijven kunt? Het is onzeker, maar neem eens aan dat u oud zult worden. Weinig oude mensen komen tot bekering. Boston zegt dat het heel zeldzaam is. Hij schrijft dat zij die onder het Evangelie leven en hun beste dagen doorbrengen in de zonden en vervreemding van de godsdienst, gewoonlijk geplaagd worden met hardheid van hart wanneer zij oud worden (blz. 185). Toen u jong was, stelde u de bekering uit tot u op middelbare leeftijd gekomen zou zijn. Nu u van middelbare leeftijd bent, wilt u opnieuw uitstellen. Stel niet langer uit. Heden zo gij Zijn stem hoort. Misschien werpt u tegen dat de moordenaar aan het einde van zijn leven aan het kruis bekeerd werd. Dat is waar. Maar wat gebeurde er met die andere moordenaar? Die ging voort in zijn onbekeerlijkheid. Hij stierf zoals hij geleefd had. We denken te weinig aan die tweede moordenaar die voor eeuwig verloren ging.

Oude mensen

Waarom stelt u de bekering uit? Wacht u tot het sterfbed? Hebt u niet lang genoeg de wil van het vlees gedaan? Hoeveel roepstemmen zijn er al tot u gekomen? Hoe lang hebt u de prediking al gehoord? U hebt heel uw leven de satan gehoorzaamd, de zonde gedaan en de wereld gediend. Bent u niet bang dat de Heere in uw verderf zal lachen? Het is onzeker of u een ziekbed of sterfbed zult krijgen. Het kan plotseling eeuwigheid zijn. In een ogenblik kan de levensdraad worden afgesneden. Als u een ziekbed krijgt kan dat ziekbed zoveel smart met zich meebrengen dat u niet kunt denken aan de eeuwige dingen. Het kan ook zijn dat uw denkvermogen bij het klimmen der jaren zodanig vermindert dat u niet meer kunt denken over de dingen van de eeuwigheid. Boston schrijft ingrijpende woorden op blz. 188 "Zult u het keren tot God uitstellen, totdat u niet meer in staat bent uzelf, zonder hulp van anderen, in uw bed om te keren? Zult u het bestormen van de hemel uitstellen, totdat uw kracht vergaan is? Zult u wachten om tot God te roepen, totdat u niet meer in staat bent om twee zinnen achter elkaar uit te spreken? Zult u het uitstellen om u voor te bereiden op de dood, totdat hij aan uw bed staat?"

Ernstige aansporing

Boston spoort alle mensen aan de bekering niet langer uit te stellen. Het uitstellen van bekering is spotten met God en jezelf bedriegen. Ook zegt Boston duidelijk dat een mens zich niet kan

bekeren. Het is Gods gave, die Hij geeft wanneer Hij wil. Er is een tijd waarin de Heere gevonden wil worden, maar ook een tijd wanneer Hij niet gevonden kan worden. "Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is" (Jesaja 55:6). De dood maakt onherroepelijk een einde aan de genadetijd. Voor sommigen komt er in dit leven al een einde aan de genadetijd, omdat zij zich verhardden.

Ook al zou u zeker weten dat u oud zult worden, dan is het toch een zondige en schandelijke zaak de bekering uit te stellen. Het goddelijk geduld mag niet misbruikt worden, omdat de Heere veel geduld heeft.

Bedenk dat de tijd kort is en dat het werk van de bekering een veelomvattend werk is. Het verzet tegen de bekering vanuit het zondige hart is ook sterk. Denk daar niet gering over. De duivel, de wereld en het zondige vlees bieden tegenstand.

Het leven is heel onzeker. Er is niets onzekerder dan het leven en niets zekerder dan de dood. We weten niet hoe het morgen zal zijn.

Misschien onderschrijft u dat de bekering noodzakelijk is. Maar wanneer zult u zich bekeren? God eist nu de bekering. Misbruik de tijd en de kracht niet langer die de Heere u geeft. Joodse geleerden zeggen dat u één dag voor uw dood tot God terug moet keren. Maar dan moet er bij gevoegd worden: keer vandaag terug, want het kan zijn dat u morgen zult sterven.

Hoe langer u de bekering uitstelt, hoe moeilijker het wordt. De zonden worden steeds sterker. U gaat al verder bij God vandaan. Hoe langer er gewacht wordt met de bekering, hoe meer de zonden toenemen. De duivel krijgt al meer macht. Het hart wordt harder. Het geheugen wordt blinder, de wil perverser en de genegenheden vleselijker.

We lezen op blz. 191 "Het uitstel van een ogenblik kan een eeuwig verlies met zich meebrengen, omdat u niet weet welk moment uw laatste ogenblik kan zijn. God beveelt u zich direct te bekeren (Hebr. 4:7). Daarom is het op uw eigen risico, als u nog langer uitstelt."

N.a.v. Berouw, Thomas Boston, gebonden, 312 blz., € 21,90, Uitgeverij De Banier, Utrecht, ISBN 978-90-336-0725-7.

A. van Heteren

PROFETIE EN TONGENTAAL (2)

In een tweede artikel ter bespreking van het boekje "Profetie en tongentaal" wordt in hoofdlijnen nagegaan wat de auteur verstaat onder tongentaal. Van Vlastuin stelt tegenover de pinksterbeweging dat tongentaal niet het kenmerk is van de vervulling met de Heilige Geest en tenslotte trekt hij goede lijnen vanuit de Gereformeerde theologie en stelt kritische vragen aan de charismatische groeperingen en aan de pinksterbeweging.

Tongentaal

In dit artikeltje willen we ingaan op wat dr. W. van Vlastuin schrijft over *tongentaal*. Tongentaal is een karakteristiek verschijnsel in de pinkstertheologie en de charismatische beweging. Wat is tongentaal eigenlijk? In de kerkgeschiedenis zijn verschillende verschijnselen als tongentaal benoemd. We lezen op blz. 92 het volgende: "Tongentaal kan een hoorwonder zijn. We horen dan in onze eigen taal spreken, terwijl er in een vreemde taal wordt gesproken. Het is gezien als een taalwonder, zodat iemand in een concrete andere taal spreekt, boven zijn natuurlijke vermogens. Ook het onverstaanbaar brabbelen kan tongentaal heten. Dat is dan de taal van de engelen."

Op de pinksterdag is er verwondering over de sprekers. Eenvoudige Galileeërs spreken talen waarvoor zij niet gestudeerd hebben. De Heilige Geest overstijgt de Babylonische spraakverwarring die er is tussen de volken. Het Woord van God zal niet alleen tot de Joden, maar het zal tot alle volken uitgaan. Daarom laat de Geest de grote werken van God in andere talen verkondigen. Een nieuwe bedeling is ingetreden. Tongentaal is een onweerlegbaar teken dat de Heilige Geest ook op de heidenen wordt uitgestort.

Van Vlastuin kiest positie tegenover hen die tongentaal verstaan als spreken met uitschakeling van het verstand. De auteur stelt dat verstand en Geest niet tegenover elkaar staan. Door de verlichting van de Geest gaan we de Schriften verstaan. Hoe voller iemand van de Geest is, hoe meer het verstand wordt verlicht. Tongentaal gaat niet buiten het verstand om.

Er is ook een opvatting die tongentaal verbindt met het onverstaanbare lallen van een dronkaard. Ook deze opvatting wordt door de auteur weerlegd. Hij stelt dat de spotters op de pinksterdag niet reageerden op onverstaanbare klanken, maar op de inhoud van de boodschap. Ze verstonden de boodschap heel goed, maar verwierpen deze. Men zei van de

Heere Jezus dat Hij een wijnzuiper was. Dat zei men niet omdat Hij in onverstaanbare tongen sprak, maar omdat ze Zijn boodschap zo goed verstonden. In Jesaja 28: 7 wordt gesproken over valse profeten die dronken waren. De spotters met Jezus en de apostelen maakten de boodschap verdacht als dronkemanstaal van de valse profeten.

De auteur wil ook niet weten van verschil tussen tongentaal van Jeruzalem en Korinthe. Hij wijst er daarbij op dat de taal van Pinksternen niet eenmalig is gesproken. Precies hetzelfde als op de Pinksterdag geschiedt in het gezin van Cornelius (Hand. 10:45-47). In Efeze herhaalt zich dit verschijnsel nogmaals (Hand. 19:6). Zou Lukas dan een ander verschijnsel op het oog hebben dan Paulus? Op blz. 102 concludeert de auteur het volgende: "De tongentaal in de gemeente van Korinthe verschilt niet van de vreemde talen op de pinksterdag (Hand. 2:4). Dit verklaart tevens dat vertaalde tongentaal van gelijke waarde is als profetie. We zagen reeds dat de apostelen op de pinksterdag profeteerden. Dit profeteren doen ze in vreemde talen. Tongentaal is eigenlijk profetie die in een vreemde taal wordt geuit." In Hand. 19:6 staat 'En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met vreemde talen en profeteerden.' Het spreken in vreemde talen is dus verbonden met profeteren. Het is een hebraïsme waarin het ene woord een uitleg vormt van het andere woord. De tongentaal is een vorm van profetie.

We zien het werk van de Heilige Geest in de tongentaal. De Heilige Geest openbaart aan de spreker de verborgenheden van Gods koninkrijk. De Heilige Geest geeft daarbij het vermogen om deze geheimenissen in een vreemde taal te vertolken. Tongentaal is een teken van de komst van Gods Koninkrijk.

Het kenmerk?

De Heilige Geest deelt gaven uit aan wie Hij wil. De pinksterbeweging ziet tongentaal als het eerste teken dat men de doop met de Geest heeft ontvangen. Maar de gave van de Geest is niet tongentaal, maar een nieuw hart. De Geest schrijft de wetten van God in het hart. Het werk van de Geest is gericht op bekering, geloof en vergeving. De Geest is er om Christus te verheerlijken in de verkondiging en in het hart. De Geest brengt tot de kennis van Christus en van het heil door Hem verworven.

Wie tongentaal ziet als het beslissende kenmerk voor de doop met de Heilige Geest, overwaardeert de tongentaal.

Tongentaal komen we in het boek Handelingen maar driemaal tegen: in Hand. 2:4, 10:45 en 46 en 19:6. Dit zijn grote momenten van doorbraak van het Evangelie. Als tongentaal het beslissende kenmerk is voor het ontvangen van de Geest, zou dit zeker in Hand. 8 vermeld moeten zijn. Het boek Handelingen leert ons niet dat iedere christen moet staan naar het spreken van tongentaal. Niet iedere christen hoeft dezelfde gaven te hebben. Dus hoeft ook niet ieder de gave van tongen te bezitten.

Tongentaal en vervulling met de Heilige Geest zijn niet hetzelfde. Toen Petrus en Johannes zich moesten verantwoorden voor de Joodse raad over de wonderlijke genezing van de kreupelen werd Petrus vervuld met de Geest maar sprak geen onverstaanbare tongentaal, maar in duidelijk verstaanbare woorden (Hand. 4:8). De vervulling met de Heilige Geest gaf vrijmoedigheid om het Woord van God te verkondigen. Stefanus werd tijdens zijn steniging vervuld met de Geest (Hand. 7:55) maar heeft niet in tongentaal gesproken. De auteur schrijft op blz. 111 "Tongentaal is geen noodzakelijk kenmerk van de vervulling met de Geest." Tongentaal is geen bewijs van geestelijke groei. Juist in de gemeente van Korinthe, waar sprake was van tongentaal, was ook twist, tweedracht, ontucht en tuchteloosheid (1 Kor. 3:1-3). Al Gods kinderen bidden door de Geest met onuitsprekelijke zuchtingen, maar niet al Gods kinderen bidden in tongen (Rom. 8:26).

Op blz. 115 lezen we het volgende: "Op verschillende momenten in de heilsgeschiedenis wilde de Heere twijfelende Joden ervan verzekeren dat er in Christus een nieuwe stand van zaken is aangebroken. Tongentaal was geen teken voor de gelovigen, maar voor de ongelovigen (1 Kor. 14:22). Het was geen bewijs voor gelovigen dat zij een bepaald geestelijk niveau hebben bereikt, maar het was een teken voor ongelovige Joden dat God op een nieuwe manier handelde."

Gereformeerde scharnierpunten

In een slothoofdstuk trekt de auteur lijnen vanuit de Gereformeerde theologie. Heel wat vragen en zaken worden in dit hoofdstuk aangesneden. Teveel om allemaal te noemen. We doen slechts een greep uit de veelheid van gegevens en gedachten die aangereikt worden. Terecht stelt de auteur dat onze cultuur zich kenmerkt door behoefte aan emotie en ervaring. Onze tijd is ook sterk individualistisch. Zo bezien is de roep om profetie en tongentaal te begrijpen. De roep om geestelijke gaven gaat veelal gepaard met een relativisering van waarheid en leer (blz. 125). Met een beroep op de

Heilige Geest komt de waarheid op het tweede plan te staan. De charismatische eenheid is geen eenheid in de leer, maar een herkenning in de ervaring. De Bijbel relativeert de waarheid niet. De auteur haalt een spreuk van Luther aan op blz. 127: "Liever valle de hemel, dan dat een kruimel van de waarheid verloren ga." Het is verleidelijk meer te citeren. Op blz. 135 lezen we deze behatenswaardige woorden "Het Evangelie is niet dat wij versierd worden met de gaven van de Geest, maar dat we verlost worden van Gods toorn. We zoeken geen zichtbare, uiterlijke en tijdelijke gaven, maar ons hart is inde hemel, waar Jezus Christus is." We besluiten met het slot van het boek op blz. 140 weer te geven: "Het is een ernstig manco van het charismatische denken als de indruk wordt gewekt dat we geestelijk arm zijn als we Christus als onze Verlosser kennen en dat we pas rijk zijn als we veel geestesgaven hebben. De gemeenschap met de Gever is meer dan alle gaven. In Christus hebben we alles, ook als we charismata missen. We missen alles zonder het geloof in

Christus, ook als we rijk aan gaven zijn (Matth. 7:22). De christen is gezegend met alle geestelijke zegeningen in de hemel in Christus (Ef. 1:3).

Elke theoloog die het heil voorbij het kruis van Christus zoekt, moet huiveren: 'O, gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat u de waarheid niet gehoorzaam zou zijn; die Jezus Christus voor de ogen tevoren geschilderd is geweest, onder u gekruisigd zijnde?' (Gal.3:1). Welke gereformeerde of charismatische theoloog zou dan niet huiveren? Alleen in deze huiver roemen we nergens anders in dan in het kruis van Christus (Gal. 6:14)."

N.a.v. Dr. W. van Vlastuin, Profetie en tongentaal, paperback, 151 blz., € 13,50, Uitgave Den Hertog, Houten, ISBN 90-331-2016-x. Hersteld Hervormde studies deel 2. Ondertitel: De gaven van de Geest en de gereformeerde traditie.

A. van Heteren

DE VERZEGELING MET DE HEILIGE GEEST (5)

"Alle wegen des Heeren met Zijn uitverkorenen zijn goedertierenheid. Niet alleen daarin dat Hij de allerellendigste brengt tot de allergrootste zaligheid na dit leven. Maar ook dat Hij ze op de weg in dit leven zo veel weldaden bewijst: Hij leidt hen wonderlijk, in elke tred is een ondoorgroendelijke wijsheid en goedheid. Hij wil dat zij het zien en weten en dat zij in de verzekering van Zijn goedgunstigheid daartoe zullen leven."

Aan het woord is Wilhelmus à Brakel, 'vader Brakel' die enkele eeuwen geleden dominee is geweest in Leeuwarden en Rotterdam. Bekend is hij vooral geworden door zijn tweedelige dogmatische handboek *De Redelijke Godsdienst*. Ofwel voluit: *Logikè Latreia, dat is: Redelijke Godsdienst, in welke de goddelijke waarheden des Genadeverbonds worden verklaard, tegen partijen beschermd en tot de praktijk aangedrongen*. Het boek verscheen voor het eerst in 1700. Zelf bezit ik de elfde druk uit 1730, met daarin de prachtige handtekening van zijn kleinzoon W. à Brakel van der Kluijt, destijds predikant van Sommelsdijk.

Uit de titel van zijn boek wordt al duidelijk wat A Brakel met zijn omvangrijke geschrift bedoelde. Niet alleen een uiteenzetting van de leer der zaligheid, inclusief een weerlegging van de valse leer, maar vooral het bereiken van het hart van zijn lezer, gericht op de praktijk

van het leven met de Heere. Ds. Abr. Hellenbroek, een Rotterdamse collega van A Brakel, noemde dit boek: "Een werk in het stuk van de waarheid en in de kracht van een innige en recht geestelijke praktijk, zo doorwrocht, zo nuttig, zo dierbaar, dat het de tijd wel zal verduren." Het was ook de wens van de schrijver dat juist de gewone gemeentelieden zijn boek ter hand zouden nemen: "Maak kleine gezelschapjes van bekenden onder elkaar, lees daar telkens een hoofdstuk of gedeelte en laat het gelezene u stof geven tot stichtelijke samensprekingen." Dat is een advies dat nog wel zou kunnen gelden...

bewustheid

In *De Redelijke Godsdienst* komt ook het onderwerp 'de verzegeling met de Heilige Geest', zij het kort, uitdrukkelijk aan de orde. Hoofdstuk 28 is eraan gewijd. Opmerkelijk is het opschrift: *Van de verzegeling door de Heilige Geest en de sacramenten*. A Brakel ziet dus een duidelijk verband tussen het een en het ander. Het is met name door het gebruik van de twee aan de kerk gegeven sacramenten dat de Heere de Zijnen wil verzegelen door de Heilige Geest. Zijn de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal immers niet de tekenen en zegelen van het verbond der genade? En is in dat verbond niet alle heil en zaligheid begrepen? Welnu, zo meent A Brakel, dan moeten we ons bij Gods inzettin-

gen vervoegen om van dat geestelijke heil verzekerd en met de Heilige Geest verzegeld te zijn.

De woorden die ik aan het begin citeerde, vormen ook het begin van dit 28^e hoofdstuk. In die enkele zinnen doet A Brakel al een heel belangrijke uitspraak. Gods gaven en Zijn wegen getuigen van Zijn goedertierenheid, zegt hij. Ze strekken zich uit tot na dit leven, maar ze hebben ook betekenis voor dit leven zelf. Maar nu moeten we twee dingen onderscheiden: het eerste is voorwerp van die goedertierenheid te zijn; het tweede is zich er ook van bewust te zijn. Het te weten dus. Het is Gods bedoeling dat Zijn kinderen ook zouden leven in de bewustheid van Zijn goedertieren gaven en leiding. Dat is immers tot eer van de genadige Gever van dat alles. De verzegeling met de Heilige Geest wil daartoe dienen, dat Gods kinderen in de bewuste kennis en zekerheid van Zijn gaven zouden leven.

Als A Brakel dan verder schrijft, dan wijst hij op het Woord van God. Daarin worden de kentekenen van de begenadigden voorgesteld en daarin worden beloften aan hen gedaan. "Ja, de Heere geeft daarenboven pand en zegel, en dat alle verwondering te boven gaat: de Heilige Geest Zelf is het zegel. Hij verzegelt de Zijnen van de eeuwige erfenis, zowel door Hem Zelf inwendig alsmede op een manier die het best met de menselijke natuur overeenkomt, namelijk door uitwendige tekenen en zegelen." Het is in dit verband dat A Brakel verwijst naar de sacramenten van Doop en Avondmaal. Deze prediker van de Nadere Reformatie wil dus de verzegeling met de Heilige Geest sterk verbinden met de uiterlijke inzettingen die de Heere aan Zijn kerk gaf: Zijn Woord en de sacramenten.

omschrijving

Voordat hij dat nader uitwerkt, geeft A Brakel eerst een uitvoerige omschrijving van wat tot de verzegeling behoort. Het is erg leerzaam om het te lezen en te overwegen. Hij onderscheidt zes aspecten. Let er ondertussen op dat A Brakel dit alles beschijft met het oog op de praktijk der godzaligheid. Deze kenmerken dienen voor Gods kinderen ter bemoediging en versterking van het geloof, tegelijkertijd ter toetsing en zelfbeproeving.

(a) De Heilige Geest Zelf is het zegel en het onderpand van de beloofde erfenis. Zo schrijft de apostel immers aan de Efeziërs: "nadat gij verzegeld zijt met de Heilige Geest der belofte." De drie-enige God schenkt aan Zijn Kerk het allerbeste wat Hij heeft, namelijk Zijn eigen Geest.

Daarmee geeft Hij Zichzelf, als een zegel van Zijn werk en van de erfenis die wacht.

(b) De Heilige Geest zet het beeld van God over in de kinderen van God. Ze zijn het uitgedrukte beeld van Christus. Ja, want de Heilige Geest is immers de Geest van Christus, de Geest die Hij voor Zijn Kerk verworven en aan hen gegeven heeft nadat Hij ten hemel is gegaan. Wie nu met de Heilige Geest wordt verzegeld, ontvangt die Geest als Christus' Geest. Door die Geest woont Hij Zelf in hen. Zijn beeld wordt in hen afgedrukt. Zijn gelijkenis is in hen te herkennen. A Brakel voegt er nog aan toe dat Gods Geest dat doet in Zijn wederbarende en heiligmakende werk. "Wij worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest" [2 Kor. 3: 18].

(c) Dat alles heeft grote gevolgen. Door dit zegel van Gods Geest worden de gelovigen immers onderscheiden van anderen en ook als zodanig herkend. Boven alles door de Heere Zelf. Hij kent en erkent hen als Zijn eigendom. De Heere kent degenen die de Zijnen zijn. Wie de Geest van Christus heeft, die komt Hem ook toe. Maar ook naar buiten toe vindt er een onderscheiding plaats. A Brakel: "De onbekeerden kennen de wedergeborenen hieraan. Zij zien dat in hen een andere Geest, een ander leven is, vergeleken met henzelf." Ze zullen erkennen dat zij zijn een zaad dat de Heere gezegend heeft. Trouwens, ook in het leven van de gelovigen zelf zal door de verzegeling met de Heilige Geest er de bewustheid en zekerheid zijn dat ze kinderen en erfgenamen van God zijn. Schrijft zo niet de apostel Johannes: "Hieraan kennen wij dat wij in Hem blijven en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft" [1 Joh. 4: 13].

(d) Tegelijkertijd heeft deze verzegeling ook een verbergende werking. Door dit zegel van Gods Geest, aldus A Brakel, zijn de gelovigen ten diepste toch verborgen voor de ogen van de wereld. Die wereld ziet wel een andere Geest en een ander leven in hen, maar de Bron waaruit het voortkomt, kent zij niet. De heerlijkheid en gelukzaligheid van haar staat is voor de wereld verborgen. "Daarom kent de wereld ons niet, omdat zij Hem niet kent" [1 Joh. 3: 1]. De verzegeling met de Heilige Geest werkt mee aan hun vreemdelingschap in deze wereld. Het "gij geheel anders" wordt dus mede verklaard uit deze gave van de Heilige Geest.

(e) Door de verzegeling worden de gelovigen ongeschonden bewaard. De Heilige Geest der verzegeling is een garantie dat de Heere in hun leven niet zal laten varen wat Zijn hand begon. Hij bewaart hen met het oog op de volkomen ver-

lossing die wacht. Als het van henzelf affhing, zou de zaligheid hun nog ontgaan. Maar nu ze verzegeld zijn met de Heilige Geest, staat de Heere voor Zijn werk in.

toe-eigening

(f) Het zwaarste accent valt bij A Brakel op het zesde punt. Het is ook het uitvoerigst. Door de verzegeling met de Heilige Geest, zo benadrukt hij, worden Gods kinderen verzekerd van hun deel aan het verbond der genade en aan alle beloften die ertoe behoren. "Wij hebben ontvangen de Geest die uit God is. Opdat wij zouden weten de dingen die ons door God geschonken zijn" [1 Kor. 2: 22]. Nu is het 't ambt van de Heilige Geest dat Hij aan de Zijnen, aan wie Hij is gegeven, de genadegaven die in hen zijn gelegd, toont.

De Heilige Geest is de auteur van de heilige Schrift. Hij brengt hen bij de Schriftplaatsen die aan hen de zaligheid beloven. Hij geeft hen die plaatsen ook helder te verstaan met het oog op hun eigen hart en leven. Hij zorgt ervoor dat ze zichzelf gaan vergelijken met die Schriftplaatsen zodat ze een conclusie gaan trekken ten aanzien van hun staat der genade. Hun door Gods Geest geheiligd oordeel overtuigt hen daarvan. De Heilige Geest geeft hun daarbij een on-middellijke werking op hun hart. De

Heilige Geest getuigt nu hetzelfde als wat hun eigen verlichte hart en geest van zichzelf oordeelt en getuigt. Er is de overtuiging dat het eigen oordeel juist is. De Heilige Geest verleent helderheid in dat getuigenis. Hij verlevendigt hen daarbij zodanig, dat ze de stellige verzekering hebben dat ze deelhebben aan de beloften van het genadeverbond. "Die Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen Gods zijn" [Rom. 8: 16].

Zo geeft Wilh. à Brakel de verzegeling met de Heilige Geest dus een plaats in de bewuste toe-eigening des heils. Opmerkelijk is dat hij deze genadeweldaad heel dicht bij het geopenbaarde Woord van God houdt. Direct hierna gaat hij spreken over de functie van de sacramenten. A Brakel hecht dus grote waarde aan de uiterlijke inzettingen. De Heere verzegelt de Zijnen met Zijn Geest en Hij verzekert hen van Zijn genade in de wegen die Hij Zelf daartoe gegeven heeft. Tegelijkertijd is daar volgens A Brakel ook dat andere element: de "on-middellijke werking" op het hart. Het is immers de Heilige Geest die in Zijn verzegelend werk licht doet schijnen over het Woord en zo licht geeft op de ziel.

J.M.J. Kieviet

DE BEKERING

Zondag 33 stelt de bekering aan de orde. Liever en beter gezegd: de waarachtige bekering. De Catechismus heeft telkens de neiging om onderscheid te maken tussen waar en vals, schijn en zijn. Neem er nota van. De Heere Jezus Zelf heeft dat onderscheid in Zijn onderwijs telkens sterk beklemtoond. Vooral in de gelijkenissen. De rechte prediking zal dat ook doen.

We kijken misschien wel wat vreemd op dat nu pas over de bekering wordt gesproken. Men signaleert wel eens het gevaar dat wedergeboorte en bekering te ver vooruit geschoven worden, als we deze bezien vanuit de rechtvaardiging. Hier echter vinden we het ogenschijnlijk vreemde verschijnsel dat de bekering na de rechtvaardiging wordt behandeld. Nee, dat kan geen volgorde in tijd zijn. In de heilsorde plaatsen we deze begrippen anders. Het opmerkelijke verschijnsel hier hangt samen met het feit, dat de bekering hier niet als een momentopname, als het begin van het geestelijke leven wordt gezien; integendeel, het gaat hier om de bekering als een proces, een levenslange levensgezel. Dat blijkt ook uit de woorden "hoe langer hoe

meer" uit antwoord 89. In het gangbare spraakgebruik gebeurt dat meestal anders. Dat hoort u al in de bekende aanduiding dat iemand een bekeerd mens is. Dat kan zeker leiden tot een misverstand. Petrus was in die zin wel bekeerd, maar hij moest toch ook nog weer bekeerd worden (als ge eens bekeerd zult zijn... (Luk.22:32). Niettemin spreekt ook Gods Woord over mensen die zich wel of niet bekeerd hebben (Luk.10:13; 11:32). Het lijkt me heel goed om het fundamentele eerste begin te benoemen en daarom kunnen we rustig spreken van bekeerde mensen.

Er is wel iets anders in ons spraakgebruik dat mij persoonlijk wel eens verwondert. Vaak hoort u om u heen zeggen, en misschien zegt u het zelf ook wel, dat een mens bekeerd moet worden. We spreken erover in passieve, lijdelijke zin; het moet over ons komen vanuit de hand des Heeren en de werking van Zijn Heilige Geest. Maar u weet wellicht toch ook dat Gods Woord bijna altijd spreekt over het actieve bevel: Bekeert u! Joh. 12:40 is de enige plaats waar gesproken wordt over "bekeerd worden". Daartegenover staan wel dertig nadrukkelijke

bevelen, die de bekering van ons eisen. We hebben er dus eigenlijk iets anders van gemaakt. Het passieve spraakgebruik behoort wel bij de wedergeboorte (Joh.3:3,7), maar niet bij de bekering. Het kan een teken zijn dat we op dit punt niet in balans zijn. De bekering is de actieve zijde van de passieve wedergeboorte. Twee woorden. Houd nu vast dat beide aspecten waar zijn. Streep niet de bekering weg tegen de wedergeboorte; omgekeerd mag dat ook niet. Houd vast dat de Heere bekering van ons eist. Alleen het ernstig nemen van deze eis kan een middel in Gods hand zijn om ons te overtuigen van onze schuld. Spreken we alleen over bekeerd worden, dan verdoezelen we de schuld; ook al kunt u het niet, het is wel zeker en stellig schuld! Een schuld, die uitdrijven mag tot Christus.

Zondag 33 spreekt over de bekering. Deze wordt beschouwd vanuit een tweemaal gezichtspunt (twee stukken). Nu dus geen drie, maar twee stukken. De drie stukken kennen we ook vanuit ons leerboek. Drie is een belangrijk getal in de Bijbel (Drie-eenheid, drie stukken, drie ambten, drie kruisen, driedeling van het heelal > onder, boven, op de aarde [Ex.20:4; Filip.2:10]).

Het getal twee komt ook veel voor. Daarom zegt men terecht wel eens dat we met twee woorden moeten spreken. Gaat u maar na: Oude en Nieuwe Testament; wet en evangelie; bevel en belofte; roeping en verkiezing; recht en genade; staat van vernedering en verhoging; Goddelijke en menselijke natuur; oude en nieuwe mens; Doop en Avondmaal.

Heel spoedig gaan wij, mensen, één van beiden te zwaar beklemtonen. De genoemde tweedelingen vragen alle om evenwicht. Geen compromis, geen grijze tussenweg, geen gulden middenweg, maar een balans. De slinger van de klok gaat heen en weer, van links naar rechts en omgekeerd. Hij kan niet blijven hangen in het midden, want dan staat de klok stil. Zo is het ook met ons. We zoeken geen middenpositie, maar een zoeken van beide lijnen. Spreken we over de roeping, dan komen we vandaaruit noodzakelijk ook te spreken over de verkiezing, en omgekeerd. Hoe het ook zij,

Houd de beide lijnen steeds voor ogen. Zo ook hier met de oude en de nieuwe mens, met afsterving en opstanding, met droefheid en blijdschap. Vooral die laatste woorden worden door menigeen eenzijdig benaderd. De een beklemtoont droefheid als kenmerk, weer een ander spreekt zo over de blijdschap als het een en al. Het is voor ons allen trouwens niet eenvoudig om het even-

wicht in deze zaken in het oog te houden. Daar moeten we eerlijk in zijn. Ook voorgangers. U denkt natuurlijk, zoals zovelen, aan de twee of drie punten van een preek. Men luistert in de bank soms met het horloge in de hand. Het derde of het tweede punt komt er slecht af? Ik wil er dan terloops nog eens een keer op wijzen dat schijn bedriegt. De drie punten van de preek lopen niet gelijk met de drie stukken; dat behoeft tenminste niet zo te zijn. Verder is het eerste punt van een preek meestal veel langer, omdat daarbij ook allerlei inleidende vragen rond de tekst worden behandeld. Maar, toegegeven, het is me ook vaak overkomen dat er voor het derde punt te weinig tijd over was.....

De uitwerking van de Catechismus is breed: afsterving van de oude mens en opstanding van de nieuwe mens. Sterven en opstaan herinneren ons aan de weg van de Heere Jezus. Zijn vernedering en verhoging. Alleen vanuit Hem kan er gesproken worden over onze afsterving en opstanding. Zonder Hem zou dat nooit kunnen. Zijn weg wil de Heilige Geest uitwerken in het hart. Gods volk kan en wil alleen maar sterven aan zonde en wereld, als ze Zijn dood gedurig voor ogen heeft. Hoe kunnen dode zondaren ooit opstaan? Alleen door Zijn opstanding. Zo staat hier Christus op de voorgrond van deze zondag 33. Licht hier ook niet de oplossing voor het bekeerd worden? Zoek Hem te kennen en hoe langer hoe meer te kennen als de Bron van alle zaligheid en verlossing. Ook hier gaat het niet om de christen maar om de Christus. Hoe dan? Allereerst door hier te horen dat er in Christus een mogelijkheid is tot bekering; daarna ook dat de enige weg voor Gods kerk een leven uit Hem is. Zoals Paulus het zei: "opdat ik Hem kenne....". De Heere heeft Zelf ook gesproken van het ingaan door Hem als de Deur en Hij wil die belofte waarmaken en Hij zal dat doen voor Zijn gehele kerk.

Het sterven en opstaan is een proces zoals we daar in een ander verband over lezen in de dagen van David; in 2 Sam. 3:1 staat: "En er was een lange oorlog tussen het huis van Saul, en tussen het

huis van David. Doch David ging en werd sterker; maar die van het huis van Saul gingen en werden zwakker".

Hoe langer hoe meer. Dit proces wordt ook nader ingevuld met de beide woorden leedwezen en vreugde. Misschien denken we dat deze beide gevoelens niet tegelijk kunnen bestaan. Maar zeker kunnen deze gemengde gevoelens (een uitdrukking midden uit het dagelijkse leven!) wel tegelijk bestaan. Ouders kunnen blij zijn met hun kinderen en tegelijk toch ook met droefheid dat ene

kind missen, dat er niet meer is. In deze beide praktische begrippen komt wel uit dat we zo geneigd zijn tot eenzijdigheid. Er zijn mensen die zo blij willen zijn dat ze ervoor pleiten dat we in de kerk in de handen klappen. Dat staat in de Bijbel? Ik stel daar tegenover dat Gods Woord ook spreekt van een scheuren van de klederen en een neerzitten in zak en as. Wie het een wil, moet vanuit de balans bezien, ook het andere willen.

Het is tegelijk ook waar dat we geen versomberd beeld mogen geven van het geloofsleven. Daar kan niemand jaloers op worden. Nee, we moeten zelfs de droefheid in de binnenkamer achterlaten en het aangezicht zalven.

Zeer centrale en schriftuurlijke aanduidingen vinden we tenslotte in het spreken over de oude en de nieuwe mens. De oude mens, jongelui, behoeft niet persé een oud mens te zijn. De oude mens kan ook actief zijn in een jong leven. Er wordt met deze benaming bedoeld dat hij al zo oud is als de val in het paradijs. Hij wordt meestal ook heel oud, want hij sterft pas als de natuurlijke dood komt voor Gods kerk. Zoals een oude jas er vuil en versleten uit kan zien, zo ziet het portret van de oude mens er ook afzichtelijk en gruwelijk uit. Hier kun je nu echt spreken van het oude liedje der zonde, ook al denk je misschien wel dat jouw muziek (?) zo fris en nieuw is als de laatste mode.

Ouderen hebben lichamelijk een zekere weerstand opgebouwd en zo is het ook met de oude mens. Hij is taai en vasthoudend; hij kan bijna wel op sterven liggen, maar hij staat de volgende dag weer kwiek en fit op zijn voeten. Nee, het hoeft ook niet een goddeloos monster te zijn in de uitleving. Hij zingt rustig de psalmen mee en hij gaat netjes mee naar de kerk. Hij zou ook wel voor de oude waarheid kunnen zijn, maar evengoed heeft hij ook veel op met alles wat in de kerk nieuw lijkt. Hij geniet misschien wel van uiterlijke vernieuwing en allerlei moderne en eigentijdse vormen. Hij weet best dat het de kortste weg is naar kerkafbraak.

Heerlijk daartegenover is het dat de Bijbel zo uniek spreekt over de nieuwe mens. Nieuw heeft tegenover het oude een glans van ongereptheid over zich. Zoals het verse sneeuwdek een maagdelijke en zuivere taal spreekt. We kunnen een nieuw heup krijgen of een nieuwe knie; maar een geheel nieuwe mens! Dat moet iets buitengewoons zijn. U zou zich kunnen vergissen door te denken dat nieuwe berijming en nieuwe vertaling en nieuwe liturgische vormen vruchten zijn van innerlijke vernieuwing. Maar dat kunt u zo niet stellen. Deze komen slechts voort (in veel gevallen) uit

een gevoel van een geestelijke leegheid; je kunt dan hopen dat nieuwe dingen de oude glans terug brengen, maar dat werkt zo niet. Wie in Christus is, is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden. En vanuit die vernieuwing kunnen er bij tijd en wijle natuurlijk ook wel eens normale en vernieuwende veranderingen tot stand gebracht worden.

Maar zoals nu een nieuw pak goed zit en prettig aanvoelt, zo zal die nieuwe mens een alleraangenaamst gevoel brengen. Ja, ik weet wel dat u en ik dat zo weinig, veel te weinig beleven en meemaken, maar daarmee is en blijft het wel waar. Nieuwe gedachten, nieuwe wegen, nieuwe vrienden, nieuwe lusten en lasten.... Deze nieuwe mens brengt met zich mee: een ernstige lust en liefde om naar de wil Gods in alle goede werken te leven. Is dat niet buitengewoon aantrekkelijk? Daar zit de wereld, de maat-

schappij om te springen. De sleutel tot die innerlijke en uiterlijke vernieuwing ligt nu in Christus, Die dit uitwerkt door Zijn Heilige Geest.

Onze Catechismus vertolkt deze lijnen op een uitnemende wijze. Laten we deze taal blijven spreken. Meer nog: laten we deze geestelijk en innerlijke vernieuwing zoeken met ingespannen krachten. Hoe vaak spreekt Gods Woord niet over iets nieuws? Een nieuw gebod, een nieuw verbond, een nieuw lied, een nieuw hart, een nieuw graf, een nieuw schepsel, een nieuwe hemel, een nieuwe aarde, en ga zo maar door. Het is alles nieuw geworden. Dit nieuwe is tegelijk de oude wijn, waarvan de Heere Jezus sprak: "Niemand begeert terstond nieuwe, want de oude is beter" Luk.5:39).

P. Roos

VRAGENRUBRIEK

God is liefde

GOD IS LOVE staat op een oude caravan aan de Katwijkse haven te lezen. Waarom dat in ons land in het engels moet is me niet helemaal duidelijk, maar iedereen weet in ieder geval wat er staat. Het trof me op een bepaalde manier. Maar niet zoals de poster met bijbeltekst tijdens onze laatste vakantie in Zwitserland. Mijn vrouw en ik waren die morgen bijzonder getroffen door de laatste woorden uit Jesaja 40, waar de Heere vermoeiden kracht belooft. In Visp ronddwalend stond ik opeens voor een levensgroot bord met dezelfde woorden erop; in het Duits weliswaar, maar daarvoor ben je in Zwitserland. Dat was een prettige verrassing en je kunt alleen maar bidden of die woorden voor menige passant gezegend mogen worden. Ze roepen namelijk ook nogal eens spot op, zodat bijvoorbeeld op stations er leuke opmerkingen bij zo'n bijbeltekst gekladderd worden.

Maar die engelse woorden op die oude caravan troffen me op een minder aangename manier. Niet omdat die woorden onwaar zouden zijn, want dat zijn ze allerminst. Het is een voluit bijbels woord wat we vinden kunnen in de brieven van de apostel Johannes. Maar waarom lees ik nou nooit eens: God is heilig, voor mijn part in het engels: God is holy. Dat is toch ook waar? Of een poster op een druk perron met de

woorden: Onze God is een verterend vuur. Ook dat staat exact zo in de bijbel immers?

Ja, zegt iemand: maar dat schrikt natuurlijk af. En mensen kunnen daar ook de spot mee drijven. Ik zeg dan ook niet dat er persé dergelijke bijbelteksten opgehangen moeten worden, maar ik vraag me ook wel eens af: waarom niet? Je kunt van elk Bijbelwoord misbruik maken. En dat geldt nu naar mijn mening vooral van de woorden: God is liefde. En ik geloof ook dat er geen woord is, hoe vriendelijk het ook overkomt, waar meer mee gespot en waar meer vraagtekens bij gezet worden dan uitgerekend dit woord! Luister maar naar mensen die Gods liefde betwijfelen omdat er iets onaangenaams in hun leven is gebeurd. Zoals die dame die zei het met 'onze lieve Heer' aan de stok te hebben na het overlijden van haar man.

Dit Bijbelwoord vraagt om uitleg! Om over de toepassing dan nog maar te zwijgen. Tegen een bord met de woorden: God is liefde, zou ik geen bezwaar hebben als het aan de Bijbelkiosk van evangelist Bor in Gent hing. Die is daar zelf aanwezig en kan uitleg geven en vragen beantwoorden.

Want zo'n kreet op die caravan: komt dat niet een beetje flauw en geruststellend over en geeft het geen verkeerd beeld van God? Alsof Hij, met alle eerbied gesproken, een goeie sinterklaas zou zijn, van wie geen mens wat te vre-

zen heeft, want Hij is toch liefde? Zo kwam ik niet lang geleden in het openbaar de volgende tekst tegen: Alzo lief heeft God ons gehad dat Hij ons het eeuwige leven geeft. Ten eerste is dat geen Bijbelwoord en ten tweede is het niet overeenkomstig de bijbel.

Maar heeft de Heere Jezus Zelf niet gezegd: Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Johannes 3:16. Maar juist deze woorden laten ons zien dat de woorden: "God is liefde" in een bepaalde context staan!

In de eerste plaats wordt hier gezegd dat God Zijn liefde heeft bewezen in het zenden van Zijn Zoon, de Heere Jezus Christus, naar onze verloren wereld. En in de tweede plaats wordt hier gezegd dat degene die in de Heere Jezus gelooft, niet verloren zal gaan, maar uit die verloren wereld gered zal worden.

Dat geldt voor een ieder die gelooft, maar ook slechts voor hen! Deze meest bekende en misschien ook wel meest misbruikte bijbeltekst spreekt intussen van de realiteit waarin we leven: we zijn verloren en moeten gered worden. En het spreekt tevens van de werkelijkheid van verloren kunnen gaan, voor eeuwig zelfs, als de Zoon van God niet persoonlijk door een waar geloof wordt erkend! Dit woord van de Heiland wil ons niet geruststellend in slaap sussen, zo met de gedachte aan Gods liefde, maar wil ons zelfs uit de zondeslaap wekken! Ontwaak gij die slaapt en staat op uit de doden en Christus zal over u lichten!

De tekst benadrukt Christus als de Weg. Buiten Hem zijn we verloren en gaan we verloren. In dat aangrijpende spanningsveld worden we geplaatst! De tekst benadrukt tevens Gods liefde, die uitkomt in het zenden van Zijn Zoon, Die voor zondaren de dood in wilde gaan! Die liefde Gods gaat uit naar een verloren wereld. Maar het vreselijke is dat die liefde veracht en vertreden kan worden. Hetgeen ook gebeurt en hetgeen opkomt uit onze verdorven natuur!

Hoe nodig is de Heilige Geest, van Wie de Heere Jezus in hetzelfde verband duidelijk spreekt.

Zie maar het begin van Joh. 3.

Maar, zo luidt de vraag: kan God zo'n 'kreet' als op die caravan dan niet gebruiken? O ja, natuurlijk! Maar dan zal de persoon die er door wordt getroffen toch gaan leren dat hij met die God, Die inderdaad liefde is, verzoend moet worden. Omdat diezelfde God ook heilig is en ik van Hem ben afgefallen!

Maar deze bekende woorden worden ook vaak gebruikt om de mens gerust te stellen. Alsof het allemaal met iedereen wel goed komt uiteindelijk, omdat

God, als Die trouwens mocht bestaan, zo kwaad nog niet is! Erger is het als zo maar wordt gesteld: God heeft u lief. Of: Jezus heeft u lief. Dat is de mensen zand in de ogen strooien. Want Johannes 3 zegt ons ook dat de toorn van God rust, blijft op degenen die niet geloven! Die tekst ben ik trouwens op straat ook nog niet tegengekomen! De liefde van God voor een verloren zondaar wordt ervaren in de weg van wedergeboorte en geloof.

God heeft toch alle mensen lief dominee? Die vraag wordt zelfs in onze catechisatielokalen wel gesteld! We mogen dat nooit zo stellen. Waarom niet? Omdat Gods liefde een eeuwige liefde is. De mens die het voorwerp van Zijn liefde is, is dat van eeuwigheid tot eeuwigheid! God zal nooit verdoemen hetgeen Hij lief heeft! Dat is om Christus' wille. In Zijn algemene goedheid is de Heere goed voor alle mensen. Dat kun je wél stellen. Hij is het Die allen de adem en het leven geeft, naar Paulus' woord in

Athene. Zijn goedheid en geduld komt uit in het waarschuwen tegen het verderf. In de mogelijkheid van behouden worden in het heden der genade! Maar laten we oppassen met kreten als: Jesus loves you. Laten we heel dicht bij de bijbel blijven, waar we lezen: Kust de Zoon opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaet, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Welgelukzalig zijn allen die op Hem betrouwen, Psalm 2:12.

Ik kan niet nalaten met een vraag te eindigen. Mag u, lezer, al delen in Gods zondaarsliefde? Dan komt er ook in beginsel een wederliefde. Dan gaan we Hem lief krijgen, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad! Hoezeer we dan met Petrus ons verdorven bestaan leren inleven, dan kunnen we toch ook bij tijden belijden: Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb!

K. Hoefnagel

WOORDEN VAN AGUR (3)

Agur was helemaal vastgelopen. Op de meest wezenlijke vragen kon hij geen antwoord geven. Hij had zich leren kennen als een onwetend mens, als een dwaas. En dat **is** een mens immers! De zonde heeft ons dwaas gemaakt. Zal dat ooit veranderen dan hebben we iemand nodig die ons onderwijst. Onderwijst in wat echte wijsheid is. En dan zal er ook nog iets grondigs moeten veranderen **in** ons, opdat we dat onderwijs zullen verstaan en ter harte nemen.

Het was wel pijnlijk voor Agur toen God hem uitschudde en leeg maakte en deed wanhopen aan alles wat hij eventueel zou kunnen doen. Maar toen God dat deed, was dat niet met het doel om Agur daarna in zijn ellende te laten zitten. Integendeel. Door Agur aan zijn dwaasheid en onkunde te ontdekken maakte God plaats voor het onderwijs dat Hij hem wilde gaan geven. Doet God dit niet altijd? Als Hij een mens ontdekt aan zijn zonde en verlorenheid dan doet Hij dat omdat Hij in het leven van die mens plaats wil maken voor en behoefte wil werken aan verlossing. Met andere woorden: Zo komt er plaats voor wat de Heere te zeggen heeft. Voor Zijn Woord.

Alle rede Gods

Dat ondervond Agur. Toen alle deuren dicht gingen opende God een andere deur. Agur zou niet eens geweten hebben dat die deur bestond. Zo verduisterd was hij. Maar in Zijn genade deed God

die deur open. Welke deur? Agur vertelt ervan in vs. 5: *Alle rede Gods...* God is gaan spreken en door wat Hij ging zeggen ontving Agur echte kennis. Toen ging hij de dingen in het juiste licht zien. Toen leerde hij ook de antwoorden op de vragen die bij hem waren opgekomen.

Ja, door dat spreken Gods heeft Agur geleerd Wie ten hemel opgeklommen is en nedergedaald. Nu heeft hij begrepen Wie de wind in Zijn vuisten verzameld heeft en Wie de wateren in een kleed heeft gebonden. Nu is hij ook gaan inzien Wie de eindigen der aarde gesteld heeft. Nu kent hij Diens Naam en ook de Naam van Zijn Zoon. De kennis van deze dingen heeft hij verkregen, maar dan wel door het Woord Gods.

Dat God ging spreken heeft Agur ervaren als een wonder. Dat Hij aan dwaze en onkundige mensen Zijn Woord gaf, het was een wonder voor hem. Dat Woord had dan ook een grote impact op hem. Dat veranderde zijn hele leven.

Zuiver

Wat is dat Woord? Het eerste wat Agur ervan zegt is dat het doorlouterd is. Daar zit het beeld van de smeltkroes achter. Zoals goud en zilver in de smeltkroes geworpen worden om ze puur en zuiver te voorschijn te laten komen, zo is het ook met het Woord gegaan. Ja, dat Woord is door mensenmonden gesproken en met mensenpen beschreven. Maar dat men-

sen er bij betrokken waren betekent niet dat er onzuivere bestanddelen in terecht gekomen zijn en dat we nog steeds moeten vrezen dat niet alles wat we in dat Woord lezen betrouwbaar en waarachtig is. Nee, het is puur. De Heilige Geest heeft erover gewaakt. Er zit niets in wat niet puur is. Het is volkomen betrouwbaar en geloofwaardig.

En daarin onderscheidt dat Woord zich al direct van welk mensenwoord dan ook. Mensenwoorden zijn niet puur. Niet alles wat wij zeggen is betrouwbaar. Zijn we niet allemaal feilbare mensen? En zijn is bovendien zaken als liegen en woorden verdraaien en halve waarheden spreken geen dingen die we in de omgang met elkaar steeds weer tegen komen? Maar hier hoeven we bij 'alle rede Gods' niet bang voor te zijn.

Agur is niet de enige geweest die deze ontdekking gedaan heeft. Al eerder had David dit ook geleerd. Hem horen we er in Ps. 12 van gewagen: *De redenen des Heeren zijn reine redenen, zilver, gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal* (vs. 7). De ons van naam onbekende dichter van Ps. 119 kon er ook van meespreken: *Uw woord is zeer gelouterd en Uw knecht heeft het lief* (vs. 140). En ook later hebben mensen met andere woorden in feite dezelfde dingen getuigd. Zoals bijvoorbeeld Paulus in 2 Tim. 3:16: *Al de Schrift is van God ingegeven en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is*. Petrus geeft een soortgelijk getuigenis: *Want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, door de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken* (2 Petr. 1:21).

Ook al waren het dus feilbare mensen waar de Heilige Geest bij het schrijven van de Bijbel gebruik van maakte, toch is dat Woord door de bijzondere waakzaamheid van de Geest een onfeilbaar document geworden van wat God te zeggen had tot dwaze, schuldige, verloren mensen.

Zo is het mogelijk geworden dat mensen God weer leren kennen. Als de Schepper en Onderhouder van alle dingen. Als de God van de zaligheid in Zijn Zoon de Heere Jezus Christus. Nee, de verdwaasde mens hoeft nu niet langer te rade te gaan met zijn eigen vermeende wijsheid. Hij hoeft niet te steunen op wat de filosofie uitdenkt en ten beste geeft. Hij hoeft ook niet langer in het donker rond te scharrelen. Hij hoeft niet te blijven leven zonder ooit rust voor zijn ziel te kunnen vinden en vrede voor zijn geweten. Er is een God

die spreekt. Die gesproken heeft en Die wat Hij gesproken heeft nog altijd levend en krachtig doet zijn.

Overtuigd

Over het karakter van het Woord Gods is al heel wat gezegd en geschreven. Ook al heel wat gedebatteerd en gediscussieerd. De een legt sterke nadruk op de menselijke factor bij het tot stand komen van de Bijbel terwijl de ander meer de goddelijke factor in het centrum plaatst. En lang niet alles wat geschreven is werkt verhelderend. Maar is het nu echt zo ingewikkeld? Moeten we er echt zo lang over doen voordat we overtuigd zijn?

Verplaatst u zich nog eens in de situatie van Agur toen hij zichzelf leerde kennen als zo'n onverstandig mens zonder ware kennis. Probeert u zich nog eens in te denken wat het voor hem was toen hij het Woord Gods ontdekte en toen de Heere door dat Woord de duisternis verdreef en hem licht gaf. Wat een verandering! Wat een vreugde ook in zijn hart. Wat een wonder om te ontdekken dat God hem niet verwierp vanwege zijn dwaasheid, maar dat Hij met groot geduld en tere liefde hem ging ondewijzen. Wat een wonder van genade. Het pure Evangelie: Zie, hier is uw God!

Hoe lang moest Agur toen nog redeneren over de aard en het karakter van het Woord? Hij wist het met innerlijke overtuiging: Dit is de waarheid. En net als Jeremia kon hij zeggen: *Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten* (15:16). Zo is het toch? Als dat Woord binnenkomt in ons hart en leven en vertroosting brengt, aanbidden we Gods goedheid en we zeggen met David: *In God zal ik het Woord prijzen; in de Heere zal ik het Woord prijzen* (Ps. 56:11). En we zijn het van harte eens met de dichter van de langste psalm: *Hoe zoet zijn Uw redenen mijn gehemelte geweest, meer dan honing mijn mond* (Ps. 119:103). Ja, we leren dat Woord ook kennen als een lamp voor onze voet en een licht op ons pad (Ps. 119:105). Het Woord van God - onze onfeilbare Gids. *Alle rede Gods is doorlouterd...*

Is een grondig doordenken van de vragen rondom de inspiratie van de Bijbel dan niet nodig? Zeker wel. Want als er één terrein is waar de duivel alles in het werk stelt om verwarring te zaaien en mensen in het duister te laten verdwalen dan is het het terrein van de Bijbel. Hij zal alles doen om de Schriften te verdraaien en die de mens weer te ontnemen. Hij laat dat Woord verbranden. Hij laat dat Woord ook ontcrachten door ongeloofs-

redeneringen. Hij laat het ook vervalsen door onbetrouwbare vertalingen. Hij laat het ondergraven door in de prediking bepaalde aspecten te laten verzwijgen. En zo is hij bezig met zijn sinister werk, altijd door.

Daarom is het nodig dat betrouwbare mensen, die zelf ook overtuigd zijn van de waarachtigheid van Gods Woord de vragen die er op dit terrein liggen doordenken en het volk grondig voorlichten. Maar intussen blijft ook dat andere waar. Wat?

EEN HERINNERING

Laatst moest ik op een zondagavond in Tholen preken. Op de weg erheen van Middelharnis kwam het een en ander voor de aandacht. Veertien dagen na het kandidaatsexamen en de beroepbaarstelling moest ik op een dinsdagavond in Tholen zijn. In de konsistorie was er de ontmoeting met de kerkenraad. Een vanzelfsheid. Bijzonder wanneer het voor de eerste keer is. Het is een zegen wanneer er geestelijk contact is. Wanneer het leven der genade spreekt. Die avond was dit het geval. Een bejaarde ambtsbroeder had de dienst en ging voor in gebed. Het gebed was treffend en sprekend. De woorden troffen mij. Ook voor het voorgaan in de dienst. En duidelijk wees het gebed erop dat de man zelf geen vreemdeling was van genade. Niet dat hij iets van zichzelf naar voren bracht, maar enkele gedachten van de Heere en Zijn werk wezen daarop. Bijzonder wat Hij doet door en in de dienst van het Woord. Lopend achter hem dacht ik: we moesten maar van plaats verwisselen. Hij op de preekstoel en ik in de bank. Met gedachten ging ik naar huis en wat volgde is me ook bijgebleven. Daan Schot, zo was zijn naam, bleek de vertaler te zijn van het boek van Philpot: "Door Baca's vallei." De dochters van Philpot hadden een dagboek samengesteld uit de werken van hun vader en het was verschenen in de engelse taal. Ds. C. Smits kreeg een exemplaar in handen en vroeg aan Schot om het te vertalen. Deze eenvoudige Tholenaar had zich het engels eigen kunnen maken. Door het verwaaid liggen met de boot in de engelse haven had hij vele engelse vrienden gekregen. Soms was hij vele weken in Engeland. Op het verzoek van ds. Smits ging Schot het boek vertalen. In 1951 verscheen een uitgave in het Nederlands bij de uitgever "De Banier" te Utrecht. In de gemeente van Tholen had Schot achting. De Godsvreze was merkbaar. Aan zijn leven kwam ook een

Dit, dat wanneer de Heilige Geest het Woord neemt en het krachtig toepast aan het hart en in dat hart geloof werkt in dat Woord, een mens geen boek meer nodig heeft om overtuigd te worden. Dan is hij overtuigd. Ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord.... En niet alleen heb ik dan niemand anders meer nodig om me te verzekeren dat alle rede Gods doorlouterd is, niemand hoeft me ook meer te vertellen dat het **niet** zo is.

P. den Butter

einde. Zijn vriend Jacob Baay werd door hem geroepen. Op zijn verzoek moest Baay naast het bed van Schot gaan zitten. Tot Baay zei hij: Jacob, geef mij je hand en wanneer ik je een kneepje geef, gaat de poort open. Dit gebeurde en Daan Schot stierf. Hij ging door de open poort de Godsstad in. Van hem geldt: let op de vrome en zie naar de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn. Psalm 37:37. De schrijver van de brief aan de Hebreeënen heeft het over de wolk der getuigen. Nu die wolk is niet verdwenen. Velen behoren ertoe. Ook uit onze kerken. Nu staat er in Spreuken 10 vers 7: de gedachtenis van de rechtvaardige zal tot zegen zijn. In zijn verklaring schrijft Matthew Henry: Het moet ons een genot en verlustiging zijn om op eervolle wijze melding te maken van Godvruchtige mensen die gestorven zijn. God voor hen te loven en voor Zijn gaven en genade die in hen geschitterd hebben en inzonderheid moeten wij navolgers van hen zijn in hetgeen goed is. Is dat zo bij ons?

M.C. Tanis.

DE ENIGE TROOST

Catechisatiemethode, die in 5 delen de catechismus behandelt

Voor jongeren tussen 11 en 17 jaar

Geschreven door ds. A.C. Uitslag

Prijs per deeltje ongeveer € 4,50

Verdere informatie:
e: a.c.uitslag@kliksafe.nl of
tel. 0111-450920

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos

THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

CURSUS GEESTELIJKE VORMING ZEIST, 2007/2008

Het seizoen begint al bijna weer, en ook dit jaar wordt in Zeist een cursus gehouden. Het doel van de avonden is de mogelijkheid te bieden om te 'schatgraven' in het Woord en de belijdenisgeschriften. Dit doen we met leden van de verschillende kerken uit de nabije én verdere omgeving van Zeist. De avonden beginnen om **20.00 uur** en worden gehouden in de Christelijke Gereformeerde Kerk, Bergweg 32 te Zeist. U kunt zich vooraf aanmelden door het overmaken van **€ 12,-** op bankrekening **37.52.76.114** t.n.v. J.V. Stolk te Zeist, onder vermelding van uw naam. U kunt ook contant betalen op de betreffende avond(en). De bijdrage voor één avond bedraagt **€ 3,-**. Het programma is als volgt samengesteld:

2007

- 17 september ds. C.G. Vreugdenhil, Vlissingen,
De vrucht van de Geest.
- 22 oktober drs. I.A. Kole, Berkenwoude,
De godsdienstige opvoeding in het gezin, in relatie tot kerk en school.
- 3 december ds. P.C. Hoek, St. Annaland,
Leven in de schaduw van de dood.

2008

- 7 januari ds. H. Visser, Barneveld,
Door het geloof wedergeboren
- 11 februari ds. J. Brons, Urk,
De strijd en de betekenis van de Marrow-men.
- 17 maart Prof. dr. A. de Reuver, Delft,
Verborgen omgang.
- 14 april ds. P.D.J. Buijs, Harderwijk,
De vreze des HEEREN

We hopen op zegenrijke avonden waarop de HEERE ons vormt door Zijn Woord en Geest. Graag tot ziens D.V. in het nieuwe seizoen! Namens de 'stuurgroep', W.E. Klaver

Te koop stacaravan op DE HOFSTEE in Nunspeet.

3 jr. oud met 3 sl.k. op +/- 200 m²
Alles compleet o.a. wasmachine/droger,
nw. blokhut enz. Vr. pr. € 24.500.
Inl. 06-50410670

SGZZH

dáár voel ik me thuis!

Avondrust
Rotterdam-
IJsselmonde
T. 010 - 482 90 28

Rehoboth
Rotterdam-
Alexanderpolder
T. 010 - 420 98 06

Zelfstandig wonen in een comfortabel 2- of 3- kamerappartement voor senioren?

Van harte welkom in de serviceflats Avondrust en Rehoboth! U woont hier zelfstandig, maar kunt natuurlijk ook gebruik maken van onze zorg- en dienstverlening. Een bijzondere meerwaarde is onze reformatische identiteit. Kom zelf eens kijken!

Rondleiding? Meer informatie? Bel ons!

Lekker weg op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06